

Aan: de vaste Kamercommissie VWS
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum: 28-06-2018
Kenmerk: 18-054
Onderwerp: AO Wlz ggz
Contact: nic.vosdewael@wijzijnmind.nl

Geachte leden van de vaste Kamercommissie voor VWS,

Op 5 juli a.s. vergadert u over toegang tot de Wet Langdurende Zorg (Wlz) voor ggz-cliënten. Vanuit het perspectief van cliënten en naastbetrokkenen geeft MIND u graag een aantal aandachtspunten mee.

Allereerst zijn wij blij dat na ruim vier jaar het traject toegang tot de Wlz voor ggz-cliënten nu eindelijk goed op de rails staat. In het licht van gelijke behandeling voor mensen met een psychische beperking is dit een belangrijke en noodzakelijke stap. Een ander winstpunt van de beoogde wetwijziging is dat indicatiestelling voor de Wlz nu kan plaatsvinden op basis van een integrale beoordeling van iemands mogelijkheden en beperkingen. Op dit moment is de beoordeling van aanvragen van mensen met meervoudige problematiek (bijvoorbeeld psychisch in combinatie met een lichamelijke of verstandelijke beperking) onvolledig en oneerlijk.

Nu de staatssecretaris gelijke behandeling als uitgangspunt neemt, vinden wij het verbazend dat jeugdigen met een psychische beperking toch nog uitgesloten worden van de Wlz. Het gaat gelukkig om een zeer kleine groep, maar er zijn jongeren van wie vastgesteld kan worden dat zij blijvend 24 uren zorg in de nabijheid nodig hebben. Ook zij moeten in aanmerking kunnen komen voor integrale zorg (inclusief begeleiding en op participatie gerichte ondersteuning) vanuit de Wlz.

Wij realiseren ons dat de toegang tot de Wlz zal leiden tot een nieuwe scheidslijn binnen de ggz, met risico's dat mensen tussen wal en schip vallen of dat zorgaanbieders en financiers zich laten leiden door perverse prikkels. Wij vragen in het traject van openstelling van de Wlz extra aandacht voor:

- de meerjarenagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang en in het bijzonder het onderdeel dat zich richt op langdurende en flexibele ondersteuning voor mensen met ernstige psychische aandoeningen. Gemeenten zullen moeten blijven investeren in deze doelgroep; als het goed is zal slechts een klein deel overgaan naar de Wlz.
- een goede afstemming van indicatiestellingen in Wmo en Wlz om te voorkómen dat mensen tussen wal en schip vallen of vaker dan onnodig belastende toelatingsprocedures moeten doorlopen
- experimenten met persoonsvolgende financiering

In de discussie over behandeling in de Wlz pleiten wij voor voldoende keuzevrijheid, eigen regie en 'zo gewoon mogelijk leven'. Dat betekent dat ook cliënten in de Wlz de mogelijkheid moeten krijgen om

bijvoorbeeld hun eigen huisarts of tandarts te kiezen. Daarnaast onderstrepen wij het belang van integrale zorg. In een model van persoonsvolgende financiering zien wij een mogelijkheid om keuzevrijheid, eigen regie en integraliteit te combineren. Daarbij dient de regiebehandelaar of casemanager een duidelijke rol te krijgen om in overleg met cliënt en naastbetrokkenen de integraliteit verder te bewaken.

Wij hebben uw commissie al meermalen gewezen op het belang van versterking van onafhankelijke cliëntondersteuning voor onze achterban. Het openstellen van de Wlz is een extra argument hiervoor. Veel cliënten zullen ondersteuning nodig hebben bij het maken van een keuze en bij een eventuele procedure bij het CIZ. Wanneer zij toegang krijgen tot de Wlz zullen zij ook daar een beroep moeten kunnen doen op (ervarings)deskundige cliëntondersteuning. Wij willen daarom dat een deel van de extra middelen die beschikbaar komt voor cliëntondersteuning beschikbaar komt voor deze doelgroep.

Tot slot zien wij graag maatregelen om mensen te helpen die in de periode tot 2021 in de knel komen, omdat toegang tot de Wlz nog niet geregeld is. MIND krijgt regelmatig signalen van cliënten en familieleden over schrijnende situaties waarin noodzakelijke hulp uitblijft, omdat zij volgens het systeem nog niet in het juiste (Wlz-)hokje passen. MIND stelt voor hierbij een verbinding te leggen met de voorstellen voor een doorzettingsmacht in het kader van de aanpak wachttijden ggz en de aanpak personen met verward gedrag. Wij vrezen dat anders vanuit verschillende domeinen verschillende doorzettingsmachten worden ontwikkeld, terwijl die doorzettingsmacht juist nodig is om oplossingen over domeinen heen mogelijk te maken.

Uiteraard zijn we graag bereid om onze standpunten nader toe te lichten. Wij wensen u een goed overleg toe op 5 juli.

Met vriendelijke groet,

Marjan ter Avest
Directeur MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid